

Překážka věci rozsouzené

Překážka věci pravomocně rozhodnuté je dána i tehdy, jestliže skutek byl soudem posouzen po právní stránce nesprávně, popřípadě neúplně (např. skutek byl posouzen jako vztah ze smlouvy, ačkoliv ve skutečnosti šlo o odpovědnost za bezdůvodné obohacení). Co do totožnosti osob není samo o sobě významné, mají-li stejné osoby v různých řízeních rozdílné procesní postavení (např. vystupují-li v jednom řízení jako žalovaní a v druhém jako žalobci). Týchž osob se řízení týká i v případě, jestliže v pozdějším řízení vystupují právní nástupci (z důvodu universální nebo singulární sukcese) osob, které jsou (byly) účastníky dříve zahájeného řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 1668/2006, ze dne 10.10.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce V. B., zastoupeného advokátem, proti žalovanému P. f. České republiky, o vydání předběžného opatření, vedené u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 12 Nc 4083/2005, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 31. ledna 2006, č. j. 36 Co 7/2006-65, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v České Lípě (dále též jen „soud prvního stupně“) v pořadí druhým usnesením ze dne 20. prosince 2005, č. j. 12 Nc 4083/2005-51, zastavil řízení „o návrhu, aby bylo vydáno předběžné opatření, podle kterého by žalovaný byl povinen obnovit pokojný stav obnovením služby, dodávky pitné vody z veřejného vodovodu do usedlosti č. p. 36 v k. ú. S. Š., obec Z. (dále jen „předmětný dům“, resp. „dům“), prostřednictvím stavby vodovodní přípojky, jejíž polohopis je součástí hospodářské smlouvy z roku 1991 o dodávce pitné vody z veřejného vodovodu do střediska Státního statku Z., přípojky, kterou ve spolupráci se SČVK, a.s. T. dne 26. 6. 2000 uzavřel ve vodoměrné šachtě, čímž vědomě znemožnil dodávku pitné vody do obytné usedlosti č. p. 36 k předmětné stavbě vodovodní přípojky připojené, tedy navrhovateli“. Současně rozhodl o nákladech řízení účastníků.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále též jen „odvolací soud“) usnesením ze dne 31. ledna 2006, č. j. 36 Co 7/2006-65, citované usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení účastníků. Pro úplnost zbývá dodat, že předcházející (zamítavé) usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. července 2005, č. j. 12 Nc 4083/2005-16, bylo k odvolání žalobce zrušeno usnesením odvolacího soudu ze dne 22. září 2005, č. j. 30 Co 511/2005-40, a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že projednání předmětné věci v občanském soudním řízení brání překážka věci pravomocně rozsouzené (ve smyslu § 159a odst. 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „o.s.ř.“), neboť o tomtéž nároku – uložení povinnosti obnovit pokojný stav obnovením služby dodávky pitné vody z veřejného vodovodu do předmětného domu – vyplývajícími ze stejných skutkových okolností, mezi týmiž účastníky řízení již bylo pravomocně rozhodnuto zamítavým usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 28. dubna 2004, č. j. 11 Nc 4082/2004-9, ve spojení s potvrzujícím usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 22. července 2004, č. j. 35 Co 282/2004-65.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce – nezastoupen advokátem – dovolání, které následně doplnil podáním sepsaným ustanoveným advokátem (a které doplnil opět vlastním podáním ze dne 7. června 2006 a ze dne 19. června 2006), jehož přípustnost opřel o ustanovení „§ 237 odst. 1 písm c/ o.s.ř.“. V dovolání především podrobně popsal průběh řízení a namítl, že projednání věci nebrání překážka věci rozsouzené proto, že „... doložil nové skutkové okolnosti, které nebylo ne jeho zaviněním možno předložit v předešlých řízeních“, že „tyto nově dané důkazy přisvědčují tomu, že se vše odehrává mezi stejnými účastníky, ale skutkový stav je jiný než byl v předchozích řízeních“, a že „tento nově vymezený skutkový stav spatřuje v tom, že doložil smlouvy a listiny, které dříve neměl možnost předložit ...“. V těchto souvislostech odkázal na rozhodnutí R 37/88 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek. Z důvodů uvedených v dovolání zastává názor, že soudy měly vyhovět jeho požadavku na vydání

předběžného opatření a že „přístup žalovaného a následkem toho ostatních subjektů, které nemovitost měly ve správě od ČR, kdy byla dodávka pitné vody odpojena ... je v rozporu s ust. § 3 obč. zák., a proto by měl být obnoven stávající stav“. Navrhl, aby dovolací soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), za splnění podmínky advokátního zastoupení dovolatele (§ 241 odst. 1 a 4 o.s.ř.) a je přípustné podle § 239 odst. 2 písm. a/ o.s.ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení podle § 104 odst. 1 o.s.ř.

Dovolání však není důvodné.

Podle § 242 odst. 1 a 3 o.s.ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil. Z ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o.s.ř. vyplývá povinnost dovolacího soudu přihlídnout k vadám řízení uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3 o.s.ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), i když nebyly v dovolání uplatněny. Existence zmíněných vad tvrzena nebyla a tyto vady nevyplývaly ani z obsahu spisu.

K dovolací námitce, že žalobce „... doložil nové skutkové okolnosti, které nebylo ne jeho zaviněním možno předložit v předešlých řízeních“, že „tyto nově dané důkazy přisvědčují tomu, že se vše odehrává mezi stejnými účastníky, ale skutkový stav je jiný než byl v předchozích řízeních“, a že „tento nově vymezený skutkový stav spatřuje v tom, že doložil smlouvy a listiny, které dříve neměl možnost předložit ...“, lze uvést následující. Ustálená soudní praxe dovodila, že překážka věci pravomocně rozsouzené není dána v tom případě, jde-li sice v novém řízení o tentýž právní vztah mezi týmiž účastníky, avšak opírá-li se nově uplatněný nárok o jiné skutečnosti, které tu nebyly v době původního řízení a k nimž došlo až později (srov. rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22. května 1987, sp. zn. 12 Cz 12/87, uveřejněné pod č. 39 v sešitě č. 9 – 10 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, dále např. odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21. srpna 2003, sp. zn. 29 Odo 147/2002, uveřejněného pod č. 212 v sešitě č. 12 z roku 2003 časopisu Soudní judikatura /ústavní stížnost proti citovanému rozhodnutí byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu České republiky ze dne 20. dubna 2004, sp. zn. I. ÚS 35/04/, a ze dne 21. prosince 2005, sp. zn. 26 Cdo 1312/2005). V projednávané věci však dovolací soud zastává názor, že z obecného (nekonkrétního) odkazu dovolatele na „nové skutkové okolnosti, které nebylo ne jeho zaviněním možno předložit v předešlých řízeních“, a na to, že „tento nově vymezený skutkový stav spatřuje v tom, že doložil smlouvy a listiny, které dříve neměl možnost předložit ...“, nelze bez dalšího dovozovat, že v tomto případě jde – ve smyslu citované judikatury – o jiné skutečnosti, které tu (navíc) nebyly v době původního řízení a k nimž došlo až později. Takto vymezené dovolací námitce nelze proto přisvědčit.

Dovolatel – s přihlédnutím k obsahu dovolání (§ 41 odst. 2 o.s.ř.) – napadá prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř. správnost právního závěru, že projednání této věci brání překážka věci pravomocně rozsouzené ve smyslu § 159a odst. 5 o.s.ř.

Podle § 159a odst. 1 o.s.ř. nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení. Ve smyslu § 159a odst. 4 o.s.ř. v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány. Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a případně jiné osoby věc projednána znovu (§ 159a odst. 5 o.s.ř.).

V ustanovení § 159a odst. 5 (ve spojení s ustanovením § 159a odst. 1 a 4) o.s.ř. jde o překážku věci pravomocně rozhodnuté (rei iudicatae), která brání tomu, aby věc, o níž bylo pravomocně rozhodnuto, byla – v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby a též všechny orgány – projednávána znovu. Přitom ustanovení § 103 o.s.ř. soudu ukládá, aby k tomu, zda jsou splněny podmínky řízení (tedy i k tomu, zda zde není překážka věci rozsouzené) přihlížel kdykoli za řízení.

Soud tedy může o věci jednat pouze za splnění podmínek řízení podle § 103 o.s.ř., tudíž i podmínky, spočívající v tom, že o téže věci nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, tj. tehdy, není-li zde dána tzv. negativní procesní podmínka v podobě překážky věci již pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 5 o.s.ř. Naopak existuje-li v nově zahájeném řízení překážka věci pravomocně rozsouzené (§ 103 o.s.ř.), jejíž nedostatek nelze odstranit, soud (prvního stupně) nově zahájené řízení zastaví (§ 104 odst. 1 věta první o.s.ř.).

O stejnou věc jde přitom zásadně tehdy, jde-li v pozdějším řízení o tentýž nárok nebo stav, o němž již bylo v jiném řízení pravomocně rozhodnuto, a týká-li se stejného předmětu řízení a týchž osob. Tentýž předmět řízení je dán

tehdy, jestliže tentýž nárok nebo stav vymezený žalobním petitem vyplývá ze stejných skutkových tvrzení, jimiž byl uplatněn (ze stejného skutku). Podstatu skutku (skutkového děje) lze přitom spatřovat především v jednání (a to ve všech jeho jevových formách) a v následku, který jím byl způsoben; následek je pro určení skutku podstatný proto, že umožňuje z projevů vůle jednajících osob vymezit ty, které tvoří skutek. Pro posouzení, zda je dána překážka věci pravomocně rozhodnuté, není významné, jak byl soudem skutek, který byl předmětem řízení, posouzen po právní stránce. Překážka věci pravomocně rozhodnuté je proto dána i tehdy, jestliže skutek byl soudem posouzen po právní stránce nesprávně, popřípadě neúplně (např. skutek byl posouzen jako vztah ze smlouvy, ačkoliv ve skutečnosti šlo o odpovědnost za bezdůvodné obohacení). Co do totožnosti osob není samo o sobě významné, mají-li stejné osoby v různých řízeních rozdílné procesní postavení (např. vystupují-li v jednom řízení jako žalovaní a v druhém jako žalobci). Týchž osob se řízení týká i v případech, jestliže v pozdějším řízení vystupují právní nástupci (z důvodu universální nebo singulární sukcese) osob, které jsou (byly) účastníky dříve zahájeného řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. ledna 2001, sp. zn. 20 Cdo 463/99, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 60, ročník 2001).

V projednávané věci z obsahu spisu vyplývá, že usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 28. dubna 2004, č. j. 11 Nc 4082/2004-9, ve spojení s potvrzujícím usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 22. července 2004, č. j. 35 Co 282/2004-65, byl pravomocně zamítnut návrh žalobce na nařízení předběžného opatření, podle kterého měla být témuž žalovanému uložena povinnost do tří dnů od vydání rozhodnutí obnovit pokojný stav obnovením služby dodávky pitné vody z veřejného vodovodu do usedlosti žalobce (do předmětného domu), tedy služby plynoucí z nájemních smluv k bytovým jednotkám v usedlosti, a to pro nedostatek aktivní věcné legitimace na straně žalobce a rovněž pasivní věcné legitimace na straně žalovaného. Návrhem na vydání předběžného opatření ze dne 19. července 2005 se žalobce v této věci opět domáhal totožného nároku proti témuž žalovanému na základě téhož skutkového stavu, když povinnost žalovaného dovozuje z nájemních smluv k bytovým jednotkám v domě, ze kterých má vyplývat je povinnost zajistit dodávku pitné vody nájemcům.

Z uvedeného vyplývá, že projednání věci brání překážka věci pravomocně rozsouzené, kterou představuje usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 28. dubna 2004, č. j. 11 Nc 4082/2004-9, ve spojení s potvrzujícím usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 22. července 2004, č. j. 35 Co 282/2004-65. Na tom nemohou nic změnit ani dovolací námitky, že soudy měly vyhovět jeho požadavku na vydání předběžného opatření a že „přístup žalovaného a následkem toho ostatních subjektů, které nemovitost měly ve správě od ČR, kdy byla dodávka pitné vody odpojena ... je v rozporu s ust. § 3 obč. zák., a proto by měl být obnoven stávající stav“. Vzhledem k tomuto neodstranitelnému nedostatku podmínky řízení soud prvního stupně řízení správně podle § 104 odst. 1 věty první o.s.ř. zastavil, a je tak správný i názor odvolacího soudu, že předpoklady pro zastavení řízení byly v daném případě naplněny.

Potvrdil-li tedy odvolací soud usnesení soudu prvního stupně, jímž bylo řízení zastaveno podle § 104 odst. 1 o.s.ř., lze - vzhledem k řečenému - pokládat jeho rozhodnutí za správné. Proto bylo dovolání podle § 243b odst. 2 věty před středníkem, odst. 6 věty za středníkem o.s.ř. usnesením zamítnuto.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)